

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Herdenking aanslag Berlijn, 19 december 2016

Door de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, Khadija Arib

Aan de orde is de herdenking van de aanslag in Berlijn, in de avond van 19 december 2016. Ik wil de ambassadeur van Duitsland, Dirk Brengelmann, en de minister-president, Mark Rutte, van harte welkom heten. Ik verzoek iedereen in de zaal en op de publieke tribune om, voor zover dat mogelijk is, te gaan staan.

Op maandag 19 december, rond acht uur 's avonds, raasde een vrachtauto langs de Gedächtniskirche, een bijzondere kerk die ons juist herinnert aan wat haat en geweld kunnen doen. De vrachtwagen reed met hoge snelheid in op één van de populairste kerstmarkten in Berlijn. Zulke markten zijn sfeervolle plekken, met de kraampjes met vaak een beetje kitscherige souvenirs, en de lichtjes in de bomen. Waar ouderen, jongeren en families elkaar ontmoeten rond de vuurtjes, met glühwein, in de donkere dagen voor kerst. Maar de ongedwongen gezelligheid die in Berlijn – en ik denk op iedere kerstmarkt – heerste, is weggeslagen. Twaalf mensen kwamen om het leven. Bijna vijftig anderen raakten gewond.

Verbijstering, boosheid en angst. Dat zijn de primaire emoties die loskomen bij zo'n laffe, gruwelijke aanslag. Het had iedereen kunnen zijn. Het had overal kunnen gebeuren. Die gedachte brengt het heel dichtbij.

En het lijkt wel alsof het geweld samenkomt, zo aan het einde van het jaar. Begin december ontplofte een bom bij een voetbalstadion in Istanbul. Later deze maand was er een autobom in Kayseri. Aleppo werd verwoest. De Russische ambassadeur in Turkije, Andrej Karlov, werd vermoord.

Het is nog vier dagen tot kerstmis, een feest dat gaat over warmte, licht, hoop en saamhorigheid. Maar overal in de wereld is het onrustig en gebeuren er dingen die haaks staan op die kerstgedachte.

Onze gedachten gaan uit naar de slachtoffers en nabestaanden in Berlijn en naar alle mensen die, als gevolg van terreur en geweld, mensen moeten missen. Wij rouwen met

hen, om geliefden die niet meer thuiskomen en levens die nooit meer hetzelfde zullen zijn.

En ja, de aanslagen maken ons boos en bang. Maar tegelijkertijd ook daadkrachtig, om nogmaals – luid en duidelijk – het signaal af te geven dat wij ons niet laten leiden door geweld en angst. Het is laf, en het zal nooit in de plaats komen van de waarden die horen bij onze democratische rechtsstaat.

Dan geef ik nu het woord aan de minister-president.